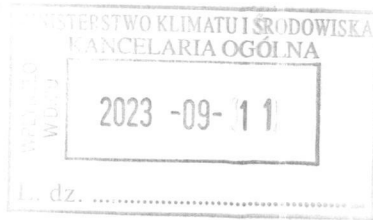

Wodzisław Śląski dn. 07.09.2023 r.

RPW/69380/2023 P
Data: 2023-09-11
MKiS

**Ministerstwo
Klimatu i Środowiska**

Wawelska 52/54
00-922 Warszawa

Prośba

Zwracam się z prośbą o rozpatrzenie następującego problemu, który dotyka niektóre parafie, w tym bezpośrednio osoby wierzące.

Coraz częściej pojawiają się skargi na bijące dzwony kościelne. Wystarczy jeden głos osoby skarżącej (nawet anonim), aby dana parafia wpadła w tarapaty.

Są przepisy prawne i opinie dotyczące legalności użycia dzwonów, które chronią wolności sumienia i religii zagwarantowane w Konstytucji RP i prawie międzynarodowym

1) Wolność sumienia i religii stanowi jedno z podstawowych praw człowieka, gwarantowane zarówno w Konstytucji RP, jak i w szeregu aktów prawa międzynarodowego. W polskich realiach ustrojowych ściśle z nią związane z nią są także zasady instytucjonalnych relacji pomiędzy Rzeczpospolitą Polską, a kościołami i związkami wyznaniowymi (np. Konstytucja RP art. 25, Konkordat między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską art. 5 i art. 8 ust. 1, Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej art. 10)

2) wśród nich znajduje się zasada autonomii i niezależności wspólnot konfesyjnych art. 53 ust. 1, której istotnym komponentem jest pozostawanie poza zakresem uprawnień władz państwowych kwestii regulowania zasad sprawowania kultu religijnego, w tym użycia dzwonów (Konstytucja RP art. 53 ust. 1).

Co do powyższych przepisów i ich stosowania pojawiły się ograniczenia w zakresie emisji dźwięków, co stoi w sprzeczności z użyciem dzwonów i urządzeń nagłaśniających.

1) W pierwszym zakresie kluczowe znaczenie mają przepisy ustawy z 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska. W ustawie tej zakazano używania instalacji lub urządzeń nagłaśniających na publicznie dostępnych terenach miast, terenach zabudowanych oraz na terenach przeznaczonych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe (art. 156 ust. 1 p.o.ś.). Jednak ustawodawca wprost wskazał, że ograniczenie to nie ma zastosowania do okazjonalnych uroczystości oraz uroczystości i imprez związanych z kultem religijnym, imprez sportowych, handlowych, rozrywkowych i innych legalnych

zgromadzeń, a także podawania do publicznej wiadomości informacji i komunikatów służących bezpieczeństwu publicznemu (art. 156 ust. 2 p.o.ś.). W Prawie ochrony środowiska określono zasady ograniczające możliwość emisji hałasu – art. 3 pkt 5 p.o.ś oraz art. 115a ust. 1 p.o.ś., i art. 5 pkt 48 czy art. 3 pkt 6 Prawa ochrony środowiska.

2) jednocześnie ustawodawca nie wprowadził żadnych regulacji prawnych wprost zakazujących czy ograniczających używanie dzwonów oraz urządzeń nagłaśniających przebieg ceremonii religijnych poza teren świątyń. W związku z tym wszelkie przepisy prawa odnoszące się do kwestii ograniczeń w możliwości emisji dźwięków, hałasu czy immisji muszą być wykładane w sposób zapewniający jak najszerze poszanowanie wolności sumienia i religii wiernych oraz autonomii i niezależności związków wyznaniowych.

Korzystanie z dzwonów podlega jednak regulacjom prawa wykroczeniowego i cywilnego. Można przywołać art. 51 § 1 Kodeksu wykroczeń, art. 140, art. 144 Kodeksu cywilnego.

Pojawia się praktyka – akceptowana przez sądy administracyjne – polegająca na nakładaniu sankcji administracyjnych, sankcji właściwych za wykroczenia bądź uznawaniu powodztw zmierzających do zaniechania bądź ograniczenia użycia dzwonów i urządzeń nagłaśniających, wykorzystywanych w ramach sprawowania kultu religijnego przez związki wyznaniowe, zwłaszcza o uregulowanej sytuacji prawnej.

Reasumując, wobec utrwalonej linii orzeczniczej sądów administracyjnych, należy postulować taką nowelizację ustawy – Prawo ochrony środowiska, aby **jednoznacznie wyłączyć spod zakresu zastosowania tego aktu emisję dźwięków przez dzwony kościelne lub urządzenia emitujące ich brzmienie**. Wyłączenie to powinno objąć także inne przejawy kultu polegające na emisji dźwięków o natężeniu przekraczającym dopuszczalne normy. **Zmiana ta mogłaby polegać np. na wskazaniu w art. 3 pkt 5 Prawa ochrony środowiska, że zawarta w tym przepisie definicja hałasu nie odnosi się do dźwięków emitowanych w związku ze sprawowaniem kultu przez kościół i innych związków wyznaniowy. Przez kult rozumie się używanie dzwonów w czasie procesji, pogrzebu, ślubu. Natomiast dzwonów używa się jeszcze przed rozpoczęciem zgromadzenia liturgicznego (msza św.) oraz trzykrotnie w ciągu dnia jako zaproszenie do modlitwy.**

Proszę o pozytywne rozpatrzenie mojej prośby, które rozwiąże wiele spornych kwestii w parafiach w całej Polsce.

Na koniec krótkie osobiste dopowiedzenie. Jestem proboszczem w Wodzisławiu Śląskim. Powyższą prośbę pod którą się podpisuję przygotował mój przyjaciel który jest proboszczem

. W moim przypadku 29 lipca 2021 roku zostałem poinformowany przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, że wpłynęła interwencja dot. uciążliwości akustycznej, związanej z uruchamianiem dzwonów kościelnych na terenie Parafii. Po korespondencji z WIOŚ w Katowicach została przeprowadzona kontrola, a następnie badania przez odpowiednie laboratorium. Po otrzymaniu zarządzenia pokontrolnego 14.03.2022 roku zleciłem Firmie zajmującej się od 50.

lat montażem dzwonów i ich napędów wykonanie przeglądu. Zostały zmniejszone kąty wychylenia dzwonów. O tym fakcie powiadomiłem WIOŚ w Katowicach, przesyłając odpowiedni protokół. Nie otrzymałem żadnego pisma z WIOŚ w Katowicach. Uznałem, że sprawa jest już zakończona. 30.06.2023 roku otrzymałem zawiadomienie z Wydziału Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Wodzisławiu Śląskim, że zostaną przeprowadzone oględziny w Wodzisławiu Śl.

w zakresie przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji hałasu przez dzwony kościelne zamontowane na wieży. I procedura rozpoczyna się od początku. To co mnie osobiście najbardziej zadziwia i czego nie potrafię zrozumieć to fakt, że w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 roku Kościół, który eksploatuje uruchamiane ręcznie lub mechanicznie dzwony w rozumieniu przepisów art. 3 pkt 48 ww. ustawy jest zakładem. Dzwony kościelne są bowiem, w myśl przepisu art. 3 pkt 6 ww. ustawy instalacją (stacjonarne urządzenie mechaniczne), mogące powodować emisję, czyli hałas. W pierwszym piśmie w którym ustosunkowałem się do interwencji powołałem się na wyrok kasacyjny Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2018 roku, sygn.. IV KK 475/17. Ze zdziwieniem przyjąłem odpowiedź, że Kościół to zakład, a dzwony to urządzenia mechaniczne będące źródłem hałasu. Kiedy w roku 2001 pierwszym otrzymałem dekret administratora, a następnie 2008 proboszcza nigdzie w tych dokumentach Arcybiskupa nie pisze, że jestem osobą prowadzącą zakład. W obecnej korespondencji z Wydziałem Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Wodzisławiu Śląskim też jestem określany jako osoba prowadząca zakład. Dla mnie Kościół to miejsce modlitwy, spotkania z Panem Bogiem, sprawowania sakramentów świętých, gromadzenia się wspólnoty wiernych., dzwony kościelne jak możemy przeczytać w wielu opracowaniach są traktowane jako instrumenty muzyczne i od wieków służą życiu wspólnoty Kościoła.

Szczęść Boże